

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף יט עמוד ב

דאמר ר' יוסי בר' חנינא: כל כיוור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו, שנאמר: ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו.

רש"י מסכת זבחים דף יט עמוד ב

משה ואהרן - תרין ובניו תרין שאף משה כהן היה בז' ימי המילואים ואע"ג דלא כהנו בבת אחת מיהו קרא להכי מידריש.

שמות פרק מ

(יז) ויהי בחדש הראשון בשנה השנייה באחד לחדש הוקם המשכן:

(יח) ויקם משה את המשכן ויתן את אדניו וישם את קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את עמודיו:

(יט) ויפרש את האהל על המשכן וישם את מכסה האהל עליו מלמעלה כאשר צוה יקוק את משה: ○

(כו) וישם את מזבח הזהב באהל מועד לפני הפרכת:

(כז) ויקטר עליו קטרת סמים כאשר צוה יקוק את משה: פ

(כח) וישם את מסך הפתח למשכן:

(כט) ואת מזבח העלה שם פתח משכן אהל מועד ויעל עליו את העלה ואת המנחה כאשר צוה יקוק את משה: ○

(ל) וישם את הכיור בין אהל מועד ובין המזבח ויתן שמה מים לרחצה:

(לא) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו את ידיהם ואת רגליהם:

(לב) בבאם אל אהל מועד ובקרבכם אל המזבח ורחצו כאשר צוה יקוק את משה: ○

רש"י שמות פרק מ

(כז) ויקטר עליו אהרן קטרת - שחרית וערבית, כמו שנאמר (שמות ל ז) בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות וגו':

(כט) ויעל עליו וגו' - אף ביום השמיני למלוואים, שהוא יום הקמת המשכן, שמש משה והקריב קרבנות צבור, חוץ

מאותן שנצטוו בו ביום, שנאמר (ויקרא ט ז) קרב אל המזבח וגו':

(לא) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו - יום שמיני למלוואים הושוו כולם לכהונה, ותרגומו ומקדשין מניה, בו ביום קדש

משה עמהם:

רשב"ם שמות פרק מ

(כט) ויעל עליו - אהרן ובניו את העולה ואת המנחה כל הימים:

רמב"ן שמות פרק מ

(כז) ויקטר עליו קטורת סמים - משה הקטיר עליו כל שבעת ימי המלוואים. ואע"פ שלא אמר בצואה (בפסוק ה)

והקטיר עליו קטורת סמים, הבין זה משאר העבודות כולן, שהרי צוה אותו בכאן (בפסוק ד) שיסדר הלחם ויעלה הנרות.

וכן ויעל עליו את העולה ואת המנחה (להלן פסוק כט), משה הוא המעלה, שכן נצטוו (לעיל כט לח) וזה אשר תעשה על

המזבח, שיתחיל הוא לעשות כן בעבדו בימי המלוואים, כי הצואות כולן שם (מפסוק א ואילך) על עבודת משה. ואמר אחר

כן (בפסוק מב) עולת תמיד לדורותיכם, שיעשו כן הכהנים לדורות. ולכך אמר בה בסדר פנחס (במדבר כו ו) עולת תמיד

העשויה בהר סיני, שהתחיל אותה משה שם:

והנה משה רבינו בכל העבודות הכהן הראשון, ולפיכך הקטיר גם הקטרת. ואולי בכלל ונתת את מזבח הזהב לקטרת

(פסוק ה) שתקטירו עליו מיד. ומה שאמר בצואה (לעיל ל ז) ונתת אותו לפני הפרוכת והקטיר עליו אהרן קטורת סמים,

להורות על ענינו מיום שהתחיל אהרן בכהונתו ולעולם, שכך אמר (שם ל ח) ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים, ואין

הדבר אלא מיום זה ואילך, כי בכאן (בפסוק ד) צוה למשה בפירוש והעלית את נרותיה. ובפירוש רש"י (בפסוק

שלפנינו) ראיתי, ויקטר עליו אהרן קטורת שחרית וערבית, כמה שנאמר (לעיל ל ז ח) בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות

וגו', ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים וגו'. ולא ידעתי אם הוא טעות סופרים:

העמק דבר שמות פרק מ

(כג) ויערוך עליו ערך לחם.. כאשר צוה ה' וגו' • כבר נתבאר בתוספתא הנ"ל שהעריך בש"ק הבאה בזמנו •

וממילא היה המעריך אהרן וכן כל פרטי הפ', בנרות וקטרת והעלאה העולה הכל ע"י אהרן • וכ"כ הרשב"ם כפשיטות •

והרמב"ן פ"י שמשה הקטיר כל שבעת ימי המלוואים ומשה העריך לחם הפנים ושאר עבודות וכ"ז נגד התוספתא

והנה הביא הרמב"ן לשון רש"י על ויקטר עליו אהרן קטרת שחרית וערבית וגו' • וסיים הרמב"ן ז"ל ולא ידעתי אם

הוא טעות סופרים • ולפנינו ליתא בפרש"י כ"ז • ולפי פרש"י עה"פ ויעל עליו אף ביום השמיני למלוואים שהוא יום

הקמת המשכן שמש משה כו' מבואר להיפך ממה שהביא הרמב"ן ז"ל בשמו • וברור שהיו שני מהדורות בפרש"י •

מה שראה הרמב"ן הוא מכת"י רש"י שחזר בזקנתו ואחריו הלך הרשב"ם וזהו עפ"י התוספתא וקבלת חז"ל מכריע

(לא) ורחצו ממנו משה לפרש"י לפנינו שהיא כדעת רמב"ן שמשה הקריב ג"כ באותו יום • ודאי ניחא שנצרך ג"כ

לרחיצת יו"ר אבל לפרש"י לפי מה שחזר בו וכדעת רשב"ם שאהרן ובניו הקריב ולא משה וכן עיקר א"כ היתה

רחיצה זו בשביל ביאה לא"מ • וכמו שנתבאר לעיל ל' כי דלכ"ע בעינן רחיצה על הביאה להיכל אפילו בלי עבודה ומשנה

מפורשת היא בפ"א דכלים:

עיין שיטה מקובצת אות ג זבחים יט: